

2017-06-29

FÖRSLAG TILL YTTRANDE

UBN 2017/114

KFKS 2017/473

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande från Nacka kommun gällande SOU 2017:35 ”Samling för skolan. Nationell strategi för kunskap och likvärdighet”

Nacka kommun vill härmed framföra följande yttrande gällande de förslag i SOU 2017:35, ”Samling för skolan”, vars sista svarsdatum är den 1 september 2017.

Nacka kommun tillstyrker följande förslag:

- Att det ska framgå i skollagen att placering av elev i förskoleklass och grundskolan ska grunda sig på en ansökan från elevens vårdnadshavare (”aktivt skolval”)
- Att det införs ett professionsprogram med nationella mål för lärare och skolledare med syftet att främja lärares och skolledares professionella utveckling.

Nacka kommun avstyrker följande förslag:

- Tillägget i 1 kap 9§ skollagen om att huvudmännen aktivt ska verka för en allsidig social sammansättning av elever på skolenheterna
- En ny reglering av rektors ansvar i läroplanen för förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet ska formuleras om att aktivt verka för en allsidig social sammansättning av undervisningsgrupperna
- Ändring i skollagen avseende urvalsförfarandet till kommunala skolor: att lottning ska kunna ersätta närhet som urvalsgrund för elever i åk 7-9 i syfte att främja en allsidig social sammansättning av elever
- Ändrade regler för mottagande vid skolenhet med enskild huvudman
- Att tillsätta en utredning i syfte att ta fram ett gemensamt antagningssystem, som skulle kunna innebära begränsade möjligheter för vårdnadshavare att byta skola
- Att ändra formuleringen om skolans uppdrag i läroplanen för förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet samt i läroplanen för gymnasieskolan
- Att reglera skolchefens ansvar
- En ny myndighetsöversyn och införandet av en ny, regionbaserad statlig myndighet

Nacka kommun har tidigare framfört yttrande över kapitel 8.2 i SOU 2017:35 "Samling för skolan. Nationell strategi för kunskap och likvärdighet". De generella synpunkter som framfördes där är även giltiga i detta sammanhang.

Nacka kommuns överväganden

På grund av den korta beredningstiden, som är en följd av att remisstiden huvudsakligen har lagts över sommaren, begränsar sig Nacka kommuns yttrande huvudsakligen till de av Skolkommisionens förslag som är skarpa. Detta ska inte tolkas som att Nacka kommun inte har synpunkter vad gäller de av Skolkommisionens förslag eller bedömningar som inte kommenteras i detta yttrande.

Övergripande synpunkter

Det främsta syftet med förändringarna och den röda tråden i slutbetänkandet är ökad likvärdighet. Ökad måluppfyllelse för eleverna framstår däremot inte som ett genomgående tema eller något som framträder lika tydligt som syfte med de föreslagna reformerna. Nacka kommuns bedömning är dock att ökad likvärdighet kräver att elevernas måluppfyllelse – kunskapsresultaten – ständigt står i fokus. Ökad likvärdighet kan annars lika gärna innebära att alla skolor är dåliga skolor, som att alla skolor är bra skolor.

Det är också viktigt att nu på alla sätt understödja den förbättring av kunskapsresultat som de internationella mätningarna TIMSS och PISA från år 2015 visat på, och som kunde ses första gången redan för årskurs 4-eleverna i TIMSS 2011, så att en positiv utveckling inte stoppas av att skolsystemet ska reformeras om igen. Det perspektivet är dock inte framträdande i slutbetänkandet.

Det är svårt att få en helhetsbild av hur elevernas reella möjligheter att framöver lyckas med att utvecklas maximalt och nå utbildningens mål, när förutsättningarna för lärare, rektorer och huvudmän för lång tid framöver kommer vara osäkra om de reformer som Skolkommisionen drar ut riktlinjerna för ska genomföras. Ett snabbt ikraftträdande anges för de få skarpa förslag som läggs fram, redan nästa år. Det ges dock ingen övergripande bild av vad som är rimligt att förvänta sig i reformtid för alla de andra förändringar som bedöms behövas. Då ska det också tas i beaktande att det tar tid innan de beslutade formella ändringarna når fram till eleverna, eftersom det kräver att skolans verksamhet först hinner förändras och anpassas. Utöver Skolkommisionens förslag finns också flera andra utredningars förslag till förändringar som redan remitterats – skolkostnadsutredningen, utredningen om det nationella provsystemet och gymnasieskoleutredningen för att nämna några. Vad alla dessa föreslagna förändringar i praktiken kommer att innebära är oklart. Så här nära inpå en mycket intensiv reformperiod för skolan borde det dock vara särskilt viktigt att prioritera bland ytterligare reformer.

Att gripa sig an så stora delar som Skolkommisionen gjort har fått till konsekvens att djupare analyser av förslagen inte har kunnat göras, eller ens en övergripande uppskattning

av vilka kostnader de förändringar i skolsystemet som föreslås innebär. Det är en brist, med tanke på de många och ofta stora förändringar som förordas, antingen genom skarpa förslag eller genom att ange ett behov av fortsatta reformer och en inriktning för de kommande utredningar som i så fall behövs.

Förslaget om ändring i skollagen: aktivt skolval (avsnitt 10.6.2)

Nacka kommun tillstyrker Skolkommisionens förslag om ändring i skollagen, så att det framgår att elevers skolplacering ska grunda sig på en ansökan från vårdnadshavarna, eftersom det främjar aktiva skolval. Nacka kommun har lång erfarenhet av att tillämpa obligatoriskt skolval, det vill säga att alla vårdnadshavare gör aktiva val och att dessa är utgångspunkten vid placering. Elever ges därmed inte per automatik en viss ”skoltillhörighet” av kommunen. Erfarenheterna i Nacka är positiva. Bedömningen är att när alla gör aktiva val så bidrar det till ett konstruktivt och viktigt fokus på att alla skolor i kommunen behöver vara bra skolor – och bort från ett primärt synsätt att det är elevernas bakgrund som avgör om en skola ska klara sitt uppdrag eller inte.

Nacka kommun instämmer med Skolkommisionen om vikten av att vårdnadshavarna garanteras relevant, jämförbar information om samtliga skolor i kommunen, oavsett huvudmannaskap. Det är självklart också viktigt att kommuner ger reella valmöjligheter, det vill säga att det finns en förmåga och vilja att successivt anpassa skolorganisationen.

Nacka kommun vill också påpeka att det vore bra med ett förtydligande från lagstiftaren vad som gäller om någon eller några vårdnadshavare inte gör aktiva val. Legitimiteten för aktiva skolval kan försämrats om det räcker att vårdnadshavare till en elev inte gjort ett aktivt val för att kommunen vid placering då ska behöva betrakta samtliga vårdnadshavare som att de inte har gjort något aktivt val. Här vore det bra med ett förtydligande kring att kommuner vid placering då urval måste göras bör göra en helhetsbedömning utifrån dels att så många som möjligt ska få ett så högt skolval tillgodosett som möjligt, dels att ingen elev ska få orimligt långt till skolan.

Nationellt professionsprogram (avsnitt 6.2.2)

Nacka kommun tillstyrker Skolkommisionens förslag om ett nationellt professionsprogram (kap 6.2.2) för lärare och skolledare vars syfte är att främja lärares och skolledares professionella utveckling, öka skolors kapacitet, stärka undervisningen och därmed bidra till positiva effekter på elevers kunskapsutveckling och skolresultat. Förslaget ska enligt Skolkommisionen beredas av den föreslagna interimistiska arbetsgruppen och närmare utredas av den nationella funktionen för lärar- och skolledarutveckling som kommissionen föreslår i avsnitt 6.1.

Ett starkt skäl att tillstyrka förslaget om ett nationellt professionsprogram är att förslaget konkret riktar in sig på att höja kvaliteten på undervisningen, ett område av största vikt för det övergripande målet att höja kvaliteten i svensk skola.

Förslaget om ändring i skollagen respektive läroplanen: en allsidig social sammansättning av elever (avsnitt 10.6.1)

I slutbetänkandet föreslås att 1 kap 9§ skollagen, som anger att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas, ska få ett tillägg som anger att huvudmännen aktivt ska verka för en allsidig social sammansättning av eleverna på skolenheter. Därutöver föreslås att det i läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, under avsnittet om rektors ansvar, förs in att rektor aktivt ska verka för en allsidig social sammansättning av undervisningsgrupperna.

Den nya regel som föreslås tas in i skollagen innebär att en skyldighet införs för kommunala och fristående huvudmän att arbeta systematiskt och framåtsyftande för att uppnå en jämn social sammansättning av elever mellan skolor.

Nacka kommun avstyrker såväl den föreslagna ändringen av 1 kap 9§ skollagen som av läroplanen av flera skäl, som anges nedan.

Förslaget som avser huvudmännen

Det föreslagna tillägget i skollagen som avser styrning av elevsammansättningen mellan skolor är svårförenlig med en mål- och resultatstyrd skola. Att det är en strävansbestämmelse spelar i det sammanhanget mindre roll, eftersom fokus i vilket fall kommer att behöva flyttas från skolornas måluppfyllelse till elevsammansättningen.

Förslaget leder till ökad risk för att det blir vanligare med låga förväntningar på vissa elever och skolor samt för ökad spridning av ett synsätt som bygger på att det är elevernas bakgrund, snarare än otillräckliga insatser och förutsättningar från skolans respektive huvudmannens sida, som gör att skolor inte klarar sitt uppdrag.

En sådan bestämmelse är även svårförenlig med en huvudregel som innebär att det är vårdnadshavarna som väljer skola och inte kommunen som placerar elever.

Givet mål- och resultatstyrningen av skolan samt det fria skolvalet så har skolhuvudmännen i praktiken inte verktyg till förfogande för att utjämna skillnader i social sammansättning mellan skolor. Skolkommisionen anger att bestämmelsen på sikt förväntas bidra till ökad likvärdighet genom dess förmodade påverkan på bostadsplaneringen eller samhällsplaneringen som sker i övrigt för att komma till rätta med segregationen. Det är dock verktyg som inte har med skolan att göra och därför heller inte borde föras in i skollagen.

Bestämmelsen är tänkt att omfatta även de fristående huvudmännen, men utan att det närmare anges hur bestämmelsen är tänkt att tillämpas i praktiken eller att konsekvenserna analyseras. Bostads- och samhällsplanering är inte något som de fristående skolhuvudmännen råder över. De fristående skolorna har också krav på sig att vara öppna

för alla elever. Det verktyg som står fristående huvudmän till buds skulle möjligen vara i vilka områden eller kommuner de väljer att etablera skolor. Det i sin tur riskerar leda till en mindre mångfald av skolor, utan att det har någon koppling till vilken kvalitet den nyetablerade skolan kan erbjuda eller om den är efterfrågad av vårdnadshavare och elever. Det kan också finnas en risk att förslaget kan leda till en form av kommunalt veto mot nyetablering av fristående skolor. En kommun som inte vill ha konkurrens från fristående huvudmän kan i sitt yttrande när en fristående huvudman ansöker om godkännande anför att etableringen inte leder till en "allsidig social sammansättning" av elever mellan skolor, trots att begreppet inte är definierat och att ett sådant påstående är svårt att påvisa att det stämmer.

Förslagen väcker också flera andra frågor, som inte analyseras eller besvaras av betänkandet. En sådan fråga är i vilken grad den föreslagna bestämmelsen riskerar stå i motsatsförhållande till diskrimineringslagstiftningen. En annan fråga är vad som egentligen avses med "en allsidig social sammansättning" av elever. I slutbetänkandet anges enbart att innebörden är tänkt att vara avhängig av de lokala förhållandena. Här kommer alltså finnas stor utrymme för lokala diskussioner om vad som är en "bra" respektive "dålig" elevbakgrund på skolor, snarare än vilka insatser som krävs för att alla skolor ska hålla hög kvalitet. Det kan ifrågasättas om det leder till långsiktigt positiva effekter för skolan och samhället i stort. En annan fråga är om svaret på vad som är en "allsidig social sammansättning" är detsamma för en huvudman vars skolor har hög och jämn måluppfyllelse jämfört för en huvudman vars skolors måluppfyllelse varierar mycket? Hur ska fördelningen av elever mellan skolor värderas om den är ett resultat av vårdnadshavarnas aktiva val?

Förslaget som avser rektors ansvar

Även när det gäller det föreslagna tillägget i läroplanen uppstår frågor som slutbetänkandet inte besvarar. Vad är en rimlig tolkning av "allsidig social sammansättning" inom skolan? Är den inte avhängig av måluppfyllelsen i undervisningsgrupperna? Varför ska rektor ta särskild hänsyn till elevernas sociala bakgrund framför deras faktiska behov och förutsättningar? Hur ska rektor få tillgång till social bakgrundsinformation om elever? Är det lämpligt att skolor ska behöva samla in sådan information?

Svårt att se fördelar med att fokusera på social bakgrund istället för måluppfyllelse

Givet frågetecknen ovan är det svårt att se att de föreslagna bestämmelserna kommer att bidra till en positiv utveckling i skolan. Istället för att bidra till låga förväntningar på vissa elever och skolor bör staten inta en "no-excuse"-hållning gentemot skolor och huvudmän. Det är skolans respektive huvudmannens ansvar att säkerställa förutsättningar för att skolan ska klara sitt uppdrag, utifrån elevers olika individuella behov. Det är otillräckliga insatser från skolor och huvudmäns sida, snarare än elevers bakgrund, som skapar likvärdighetsproblem. Om staten avser att i skollag respektive läroplan framhålla likvärdigheten ytterligare vore det i så fall mer förenligt med en "no-excuse"-signal att i en

sådan bestämmelse ta sikte på en hög måluppfyllelse i skolor och i undervisningsgrupper, snarare än en allsidig social sammansättning av elever.

Förslagen till ändringar i skollagen gällande regler för placering vid skolenheter med kommunal huvudman (avsnitt 10.6.3)

Skolkommisionen föreslår att lottning ska bli en urvalsgrund som ska kunna ersätta närhet till skolan för elever i årskurserna 7-9 i syfte att främja en allsidig social sammansättning av elever mellan skolenheter. Nacka kommun avstyrker förslaget av skäl som framgår nedan.

Det är oklart om lottning kan bli en urvalsgrund som betraktas som legitim av vårdnadshavare, som ofta har flera för dem starka skäl för att välja en viss skola. Om urvalsgrunden betraktas som orättvis, blir det också svårare att uppnå legitimitet för att aktivt välja skolor.

Förslaget innefattar också att det i skollagen skrivs in att syftet med att välja en viss urvalsgrund är att främja en allsidig social sammansättning av elever. Även om detta kan vara ett syfte med lottning som urvalsgrund anser Nacka kommun att det finns en rad nackdelar förknippade med att i skollagen fokusera på sammansättningen av elever utifrån deras sociala bakgrund (se avsnittet ovan, gällande förslagen i avsnitt 10.6.2). Det vore mindre problematiskt att ange att det handlar om en strävan efter att kommunens skolor ska vara öppna för alla elever, oavsett var de bor eller bakgrund.

Nacka kommun avstyrker mot denna bakgrund Skolkommisionens författningsförslag vad gäller urvalsförfarande till kommunala skolenheter och anser att regeringen istället bör utreda bestämmelsen vid urvalsförfarande till kommunala skolor mer grundligt. Kravet på närhet till hemmet behöver ses över utifrån huvudregeln att vårdnadshavare aktivt väljer skola, och då ofta också anger flera önskemål av skolor än ett. Nackas erfarenhet är att många vårdnadshavare uttrycker närhet till hemmet som en viktig faktor när de väljer skola. Det är dock inte självklart att det alltid är den närmaste skolan som väljs, ens när tre önskemål om skolor framförs. Med barnets stigande ålder ökar benägenheten att välja en annan skola än den i närområdet. En utredning skulle också kunna bidra till att lagstiftningen blir tydligare kring att "närhet" kan betyda helt olika saker beroende på om det handlar om exempelvis glesbygd eller storstadsområde. En utgångspunkt för en sådan utredning bör vara att kommuner ges ett tydligt handlingsutrymme som möjliggör att lokala skillnader kan beaktas.

Förslaget om ändrade regler för mottagande vid skolenhet med enskild huvudman (avsnitt 10.6.4)

Skolkommisionen föreslår att urvalsprincipen kötid ska ersättas av lottning. De föreslår också att istället för att varje fristående huvudman själv får avgöra vilka urvalsprinciper som ska tillämpas (av de idag tillåtna urvalsgrunderna syskonförtur, geografisk närhet, verksamhetsmässigt samband eller kötid), så ska det istället anges i Skolinspektionens beslut om godkännande vilka urvalskriterier som ska vara tillåtna för huvudmannen att använda

när urval behöver göras. Om en fristående huvudman vill ändra grunderna för urval ska det krävas en ansökan till och ett godkännande av Skolinspektionen.

Att ersätta kötid med lottning kan bidra till mer likvärdiga möjligheter att komma in på en mycket populär fristående skola, vilket i så fall vore en positiv effekt. Dock är det tveksamt om lottning kommer att betraktas som en legitim urvalsgrund av vårdnadshavare. Det är i så fall en stor nackdel med förslaget. Andra urvalsgrunder, såsom syskonförtur, kan också motverka den minskning av ”skolsegregationen” som Skolkommisionen vill uppnå genom att ersätta kötid med lottning.

Förslaget om att Skolinspektionen ska ange urvalsgrunderna för varje enskild huvudman och att varje ändring ska kräva beslut av Skolinspektionen innebär ökad byråkrati och mindre flexibla möjligheter för enskilda huvudmän att samverka med kommuner, jämfört med idag.

Mot denna bakgrund avstyrker Nacka kommun förslaget om ändrade regler för mottagande vid skolenheter med enskild huvudman.

Förslaget gällande gemensam antagning (avsnitt 10.7)

I slutbetänkandet föreslås att en utredning bör tillsättas i syfte att ta fram ett system för gemensam antagning av elever till skolenheter inom förskoleklass och grundskola med kommunal respektive enskild huvudman. Utredningen bör enligt Skolkommisionen, få till uppgift att utreda gemensam antagning dels utan begränsningar av antalet skolval under skoltiden, dels med sådana begränsningar.

Skolkommisionen menar att det nuvarande decentraliserade systemet där varje huvudman ansvarar för antagningen till sina skolor kan innebära risker för att alla elever inte behandlas lika eller i enlighet med skollagens placeringsbestämmelser. Skolkommisionen menar att det kan vara frestande för kommunala eller enskilda huvudmän och skolenheter att undvika mottagande av elever i behov av särskilt stöd och att det inom kommissionen har framförts uppfattningar om att rektorer eller huvudmän tänjer på regelverket.

Det kan finnas fördelar med gemensam antagning till förskoleklass och grundskolan. Det kan förenkla för vårdnadshavare om kommunal och fristående skolor har samma antagningssystem och samma antagningsperiod. Det främjar aktiva skolval och säkerställer att alla kommuner informerar om samtliga skolor, oavsett huvudman. Det finns dock också svårigheter, som inte Skolkommisionen diskuterar eller indikerar vad utredningen ska få för direktiv kring.

En nackdel är att förutsättningar för fristående skolor att etablera sig kan bli mer beroende av om lägeskommunen är välvilligt inställd till fristående alternativ eller inte, eftersom kommunerna blir ansvariga för ett gemensamt antagningssystem. Det innebär ökade skillnader i utbud av skolor för eleverna, beroende på var de bor. Att kommuner övertar

fristående huvudmäns ansvar för antagningen innebär också att principen om lika villkor frångås. Därtill försvårar de olika krav fristående och kommunala huvudmän har vad gäller mottagande av elever. Fristående skolor ska exempelvis vara öppna för alla elever, oavsett i vilken kommun de bor.

En statlig utredning har också helt nyligen utrett frågan (den så kallade ”Skolkostnadsutredningen”) och utifrån sina analyser av för- och nackdelar dragit slutsatsen att ett system med gemensam antagning inte bör införas.

Skolkommissionen anser också att skolvalsbyten utanför den vanliga skolvalsperioden kan vara problematiska och att utredningen ska föreslå också ett system där antalet byten begränsas. Nacka kommun invänder mot ett resonemang som utgår från att begränsning av möjligheten att ansöka om skolbyte är positivt. Om många skolbyten utgör ett problem i en kommun, så kan det vara ett tecken på kvalitetsbrister i skolor. Lösningen är då att huvudmannen åtgärdar detta – inte att tvinga elever att gå kvar i skolor där de inte trivs eller tycker att de får en bra utbildning.

Mot denna bakgrund avstyrker Nacka kommun slutbetänkandets förslag om utredning av system för gemensam antagning. Om en sådan utredning ändå tillsätts, anser Nacka kommun att det i så fall är viktigt att klargöra dels att ett sådant system inte får leda till att principen om lika villkor oavsett huvudman frångås, dels att det inte begränsar vårdnadshavares möjlighet att byta skola.

Förslaget om att ändra formuleringen om skolans uppdrag i läroplanen (avsnitt 9.3.2)

Skolkommissionen föreslår att skolans hälsouppdrag ska skrivas fram tydligare i avsnittet om skolans uppdrag i läroplanen för förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet samt i gymnasieskolans läroplan.

Nacka kommun avstyrker förslaget av följande skäl:

Redan idag framgår det av läroplanen att skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Det är inte självklart att det bästa från elevernas perspektiv är att införa bredare skrivningar om hälsouppdraget i läroplanen, framför att skolan istället tillåts att fokusera på den befintliga uppgiften, så att den kan klaras på bästa sätt.

Alla barn går i skolan och de gör det under många år. Det är därför lätt hänt att i all välmening ge skolan ansvar för det mesta som är viktigt för barn. Varje nytt uppdrag eller ytterligare betoning på andra uppgifter än kunskapsuppdraget har dock en kostnad. Det minskar utrymmet för lärares, rektorers och skolhuvudmännens möjligheter att fokusera på förutsättningarna för att alla elever ska nå utbildningens mål och utvecklas så långt möjligt.

Förslaget innebär att skolans uppdrag får en ökad tyngdpunkt mot sådant som huvudsakligen ligger utanför vad lärare och rektorer har möjlighet att påverka. Skolan kan inte lösa alla samhällets problem. Inte minst vårdnadshavare, men också andra delar i samhället såsom socialtjänst och landsting behöver ta ansvar för sina delar när det gäller barns hälsa och att samverka kring detta med skolan när det behövs.

Förslaget om att införa en reglering i skollagen av skolchefens ansvar (avsnitt 4.1.9)

I slutbetänkandet föreslås att det ska införas en ny reglering i skollagen som definierar att en skolchef ska finnas och att denna aktivt ska verka för att det nationella regelverket följs. Motiveringen är att lokala mål inte ska ta över de nationella målen för skolväsendet.

Nacka kommun menar att det inte behövs en särskild statlig reglering om skolchefen. Huvudmannens ansvar är redan tydligt i lagstiftningen. Det är sedan huvudmannens och inte statens ansvar hur skolorganisationen ska se ut. Skolkommisionens förslag frångår denna ansvarsfördelning utan att närmare diskutera konsekvenserna av förslaget eller för det kommunala självstyret. Risken finns också att en sådan reglering kan uppfattas som att ytterligare en nivå förs till, över skolan.

Förutom de redan befintliga statliga kraven i regelverket för skolan som innebär att huvudmännen har att följa de nationella målen förstärks denna styrning också av bland annat de obligatoriska nationella proven i årskurserna 3, 6 och 9, betygen med nationella betygskriterier samt Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskningar. När läroplanen Lgr11 infördes innebar det också att de nationella målen förtydligades.

Det är också viktigt att framhålla att staten kan använda sina redan befintliga verktyg via Skolinspektionen för att reagera på om det finns kommuner där de lokala målen är så omfattande, eller motstridiga gentemot de nationella målen, att detta påverkar elevernas måluppfyllelse negativt.

Mot denna bakgrund avstyrker Nacka kommun förslaget om en ny reglering gällande skolchefen.

Förslaget om en ny, regionbaserad statlig myndighet och en myndighetsöversyn (avsnitt 4)

Skolkommisionen föreslår en ny statlig skolmyndighet med regional närvaro som ska få en rad uppgifter. Intryck ges av att detta snabbt kan lösa många av de problem som kommissionen tycker finns i skolan idag. Nacka kommun delar inte den bedömningen utan ser risker med en övertro på vad en ny, statlig myndighet med regionala kontor kan åstadkomma. Risker för dubbelkommando och otydlig ansvarsfördelning analyseras inte i slutbetänkandet. Alternativet att staten, i delar där det finns behov, kan stärka stödet till huvudmännen inom ramen för de befintliga skolmyndigheterna analyseras inte heller utifrån att det kan ha fördelarna av att exempelvis vara mindre kostsamt, mindre tidskrävande och

åstadkomma mindre osäkerhet i skolor och för huvudmän om vilka förutsättningar som kommer att gälla de kommande åren.

Skolväsendets myndigheter har under de senaste åren gjorts om. Myndigheten IFAU utvärderar idag effekter av olika insatser och förändringar inom skolväsendet och tillför därmed en för den mål- och resultatstyrda skolan viktig kunskap som tidigare saknats inom ramen för exempelvis Skolverkets utvärderingsuppdrag. Den nya myndigheten Skolforskningsinstitutet har bildats i syfte att stärka undervisning på vetenskaplig grund och att främja relevant forskning för detta. Skolinspektionen har brutits ut från Skolverket för att separera statliga uppgifter gällande skolans regelverk och stödjandefunktioner från tillsynsrollen.

Att se över hela myndighetsstrukturen för skolan igen kommer med största sannolikhet att kräva mer resurser än att ändra befintliga myndigheters uppdrag där det finns sådana behov. Det kommer också att ta flera år att göra om myndighetsstrukturen kort tid efter att en ny sådan kommit på plats.

Nacka kommun avstyrker mot denna bakgrund Skolkommisionens bedömning om att inrätta en ny skolmyndighet samt förslaget att göra en ny myndighetsöversyn.

Nacka kommun instämmer däremot med Skolkommisionen om vikten av att fler indikatorer som fångar skolors kvalitet, exempelvis "value added"-mått, utvecklas. Detta är viktigt i en mål- och resultatstyrd skola. I Nacka kommun pågår ett utvecklingsarbete för att ta fram fler indikatorer som, tillsammans med annan information, kan bidra till att fånga skolors kvalitet. Det är ett viktigt underlag för en konstruktiv resultatdialog med rektorer och huvudmän verksamma i Nacka. Staten kan understödja huvudmännens utvecklingsarbete på ett viktigt sätt genom att exempelvis via Skolverket och SCB bidra med statistik och metodutveckling. Detta kräver dock inte en flerårig omorganisation av skolväsendets myndigheter, så som Skolkommisionen föreslår, utan kan startas redan nu. Huvudmän som har större behov av metodstöd bör också kunna få det redan nu, genom exempelvis Skolverket. Att Skolkommisionen stödjer det tidigare utredningsförslaget att ta bort dagens obligatoriska nationella prov i årskurs 3 motverkar möjligheterna att utveckla value added-mått i de tidigare årskurserna på ett sätt som är jämförbart för samtliga huvudmän. Staten skulle kunna bidra till ökad likvärdighet genom att behålla och kvalitetssäkra de obligatoriska nationella proven i årskurs 3.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör